

IZSELJENSKI VESTNIK RAFAEL

GLASILO RAFAELOVE DRUŽBE V LJUBLJANI

IZHAJA
15. VSAKEGA MESECA
UREDNIŠTVO: LEONISČE
UPRAVA: TYRŠEVA C. 52
V LJUBLJANI

NAROČNINA:
ZA JUGOSLAVIJO
LETNO DIN 12—
ZA INOZEMSTVO
LETNO DIN 24—

OGLASI PO DOGOVORU

LETO VI.

LJUBLJANA, DECEMBER 1936

ŠTEV. 12

Ljubi Slovenci v tujini, domovina vas pozdravlja!

(Radio-predavanje g. dr. M. Slaviča na izseljensko nedeljo, dne 29. novembra 1936)

Dober večer vam Bog daj!

Ako imajo starši katerega izmed otrok v tujini, se ga bolj pogosto spominjajo in ga bolj iskreno in goreče pozdravljajo kakor otroke, ki so pri njih doma. Saj je domač otrok pod skrbnim očetovim varstvom, za otroke v tujini pa se boji materino ljubeče srce. Zato hoče roditeljska ljubezen imeti otroka iz tujine nazaj, in če to ni mogoče, mu pošilja vsaj vroče pozdrave in najboljše želje.

Slovenski izseljenci! Vaša mati Slovenija bi vas rada videla doma; boji se za vas, da bi se izgubili izven domovine; stiska jo strah, da bi bili nesrečni in zapostavljeni v tujini mrzli in brezsrčni. Ker vas ne more priklicati nazaj pod domačo streho, k pogrnjeni in z belim kruhom obloženi domači mizi, zato vas tembolj iskreno in goreče pozdravlja iz daljine — želeč vam srečo in veselje ter ljubo zadovoljnost.

Slovenski razpršenci po svetu! Roditeljska ljubezen vaše matere Slovenije pa tudi ve, da vaše srce hrepeni domov, materinska slovenska duša je prepričana, da še niso pretrgane vezi, ki jo vežejo z vašimi dušami po širnem božjem svetu. Vaša mati Slovenija misli, želi in pričakuje, da vi, njeni otroci, koprnite po domu, kakor piše nekje Joergensen:

»Človeško srce je kakor otrok, ki zablodi v velik, temen gozd in ne ve ne poti ne steze. In otrok kliče in stoče, naposled poklekne in moli: O, Gospod Bog, daj, da najdem pot, ki vodi domov! Daj, da najdem zopet sonce, ki obseva polja; daj, da najdem materino kočo; daj, da zopet sedim na pragu pred hišo in pomakam dišeči sveži kruh v belo mleko opazujoč, kako se nad menoj igrajo in krožijo lastavice okoli cerkvenega stolpa in poslušajo zvonove, ki doné v večerni mrak!«

Taka je otroška prošnja in taka je prošnja izseljenca v tujini. Izseljenec blodi po tujem svetu kakor v velikem, temnem gozdu in ne ve ne poti ne steze, ki vodi domov. Zato koprni po domačih ravninah in planinah, po materini koči, kjer bi na pragu pred hišo sedeč pomakal dišeči sveži kruh v belem mleku.

Slovenski izseljenci se zdijo njihovi materi Sloveniji kakor Izraelci v babilonski sužnosti. Izraelci so izgubili svojo palestin-

sko domovino, tujci so jih odpeljali v sužnost k babilonskim rekam, Evfratu in Tigrisu. Tam so koprneli po svoji izgubljeni domovini, tam se jim je tožilo po njihovem sv. templju v Jeruzalemu. Sedeli so tam na tleh, kakor da bi žalovali po kakem ljubljnem mrliču: solze so točili, ko so se spomnili Jeruzalema in njegovih veličastnih praznikov. Radostni spevi psalmov so utihnili in njihove harfe, ki so navadno spremljale njih petje, so molčale. Verni izgnanci iz jeruzalemske domovine so imeli za greh zoper sv. mesto Jeruzalem in zoper njegov tempelj, če bi v tujini prepevali svečane slavospeve, kakor da bi pozabili na Sion in njegovo svetišče in na njegove daritvene obrede. Dvigali so svojo desnico k prisegi zvestobe, ko so govorili z besedami 136. psalma:

Ob rekah babilonskih, tam smo sedeli
in jokali,

ko smo se spominjali Siona.

Na vrbe sredi one dežele smo obesili
svoje harfe.

Kajti ondi so zahtevali od nas popevke
naši zaslužnjevalci in naši mučitelji:
»Pojte nam katero sionskih pesmi!«

Kako naj pojemo pesem Gospodnjo v
tuji deželi?

Ako tebe pozabim, o Jeruzalem,

bodi pozabljena moja desnica;

jezik naj mi obtiči na nebu,

če se ne spominjam tebe,

če nimam Jeruzalema

za višek svojega veselja!

Izgnanci iz domovine! Vaši materi Sloveniji se zdi, da tudi vi sedite in se solzite ob rekah vam tujinskih, da ste tudi vi obesili svojo harmoniko in svoje citre kam na vrbe, ker vas ne veseli veselo petje med vašimi mučitelji in zaslužnjevalci. Vaša slovenska mati pa želi in upa, da tudi vi dvigate desnico k prisegi zvestobe do domovine in da govorite:

Ako tebe pozabim, o domovina,

bodi pozabljena moja desnica;

jezik naj mi obtiči na nebu,

če se ne spominjam tebe,

če nimam domovine

za višek svojega veselja!

Ker vaša mati domovina ve, da ste ji vdani in zvesti, ker radi govorite njen sladki materinski jezik, ker jo ljubite in

skrbite za njen dober glas, ker jo v potrebi tudi podpirate, zato skrbi domovina tudi za vas po svojih skromnih močeh. Domovina ima za vas »Rafaelovo družbo«, ki misli na vas, ki skrbi za vas, ki pošilja za vami duhovnike, učitelje in učiteljice iz domovine. Domovina piše in tiska v Ljubljani za vas že šesto leto vsak mesec izseljenski vestnik »Rafael«. Angel Rafael je spremljal popotnega Tobija po nevarnih potih v tujini. Ko ga je srečno pripeljal v domovino, je mladi Tobija rekel svojemu staremu očetu: »Oče, kako plačilo mu bomo dali, ali kaj more biti vredno njegovih dobrot? Mene je zdravega tja peljal in nazaj pripeljal; mene je obvaroval in tebi je pomagal, da vidiš svetlobo neba; in z vsemi dobrotami smo po njem napolnjeni. Kaj mu bomo mogli za to vrednega dati?« Tako hoče tudi list »Rafael«, ki ga domovina pošilja za izseljenci, biti njihov zvesti in skrbni spremljevalec, jih voditi varno v tujini, jih obvarovati vseh nevarnosti, jim pomagati, da bodo videli svetlobo resnice, in jim deliti dobrote, kolikor jih premore »Rafaelova družba«, ter jih pripeljati, če je božja volja, zdrave nazaj v domovino, nazaj v hišico očetovo. Tam pri starem ognjišču sta še morebiti stari oče in slabotna mati, ki točita bridke solze za svojim otrokom, ki je šel v tujino, in žalujeta morda z besedami Tobijeve matere Ane vpričo starega očeta: »Oh, oh, moj sin! Zakaj sva te poslala na tuje, tebe, svetlobo najinih oči, palico najine starosti, tolažbo najinega življenja, upanje najinega zaroda!«

Slovenski popotniki po širnem tujem svetu! Ta list vas prihaja vsak mesec v imenu domovine obiskat in pozdravljat kot dober vaš tovariš in odkritosrčen prijatelj in svetovalec. Sprejmite ga z ljubeznijo pod svojo streho, s kakršno ljubeznijo ga domovina k vam pošilja! Pomenite se z njim, ker ne morete z nami govoriti, kakor ste se nekdam pomenkovali pod domačo slovensko lipo! Naj vam bodo ljubi in dragi njegovi pozdravi, ki prihajajo iz globine naših vas ljubečih src.

Slovenski izseljenci, razpršenci, popotniki in izgnanci iz domovine! Danes vam prireja »Radio Ljubljana« zopet izredno veselje, da lahko občujete z drago vam domovino, ne

Česa potrebujemo?

Imeli smo slovenske večernice. Naproti smo prišli našim rojakom. Do najmanjšega smo jim okrajšali korake, več ni bilo moč. Sveto mašo smo jim napravili. Redkim je bilo doma bliže v cerkev, pa so vsako nedeljo šli... To jih ni bilo. Le redki so prišli...

Pa je bila veselica, za zabavo, za smeh in za ples. Za cerkev je vedno izgovor: ni časa... na veselici jih je bilo pet stotin...

Ponudil sem jim letake, ki vabijo v božjo hišo, k slovenski cerkveni slovesnosti. »Bomo prebrali jutri... In zmečkan papir je zginil v žep... Ali: »Ne berem nič takega, ne rabim.« Ali še enostavneje: »No entiendo« — ne razumem... tako slovenske zemlje otrok... Niti ne sprejmejo nekateri, kar naravnost odklonijo to, kar bi jim od duhovnika prišlo.

Po hišah sem šel, po družinah. So me sprejeli. Da vere še niso zavrgli, so rekli. Nemara so obljubili, da v cerkev pridejo, ali pa še tega ne... a prišli? Ko bi vsaj vsak deset!

Ne trdim, da so taki vsi. Slovenci iz Prekmurja gotovo ne, pa tudi med drugimi je nekaj izjem. Toda večina: kakor zamrzla ledena skorja se, skozi katero le stanovitno in vroče sonce prodre...

Ce nam iz domovine pošljate denarja in knjig, če nam pošljete še ne vem kaj, kar gotovo rabimo in nam bo prišlo prav vse, se mi le zdi, da bomo kot tisti medved, ki je čakal drenovega sadu...

Najbolj potrebujemo toplote, ki jo omehčala otopela srca, tisto toploto, ki jo izžareva s svojo milostjo Gospod Jezus. Če ho on potrkal in potrkal glasno na vrata duš, ki so vse zakopane v skrbi in uživanju, potem šele bo mogoče storiti kaj. Sama beseda naša je nema, neslišna za večino ušes.

Zato najbolj potrebujemo plemenitih, požrtvovalnih duš, ki molijo in žrtve prinašajo Jezusovemu Srcu za duše rojakov v tujini. To je, s čimer morete doma storiti največ, da rešujemo za večnost tiste, ki so se Bogu in veri tako daleč odtujili.

Potrebni so molitev in žrtev nevernikipogani, razkolni kristjani in krivoverci. A ti bodo imeli pred Bogom izgovor: da Resnice niso poznali. S čim pa se bodo mogli izpričati naši Bogu odtujeni rojaki, ki so v Resnici bili učni dovolj!

Zato prosimo, naj se po zavodih, po šolah in vskih družbah goji molitev in žrtev za »izgubljene sinove«, da bo po takem sodelovanju domovine sijala močna milost požja in odpirala pot našim besedam in našemu delu za zopetno pokristjanjenje naših bratov in sester.

Hladnik Janez.

sicer od ust do ust, ampak od ušesa do ušesa, ko slišate besedo domovine po njenem govorniku z univerze, ki vam obenem javlja veselo vest, da bo univerza kmalu položila temeljni kamen novi vseučiliški knjižnici, ki bo največje in najlepše knjižno svetišče v Sloveniji.

Ko slišate naš glas in našo glasbo, ko čujete domače adventne pesmi Ciril-Metodovega zbora, ko se napajate z žvrgolenjem naših trboveljskih slavčkov, bodite nam srčno pozdravljeni! In ljubo lahko noč, Slovence!

Klic Slovenske krajine

Redka je hiša v Slovenski Krajini, ki ne bi imela v zadnjih desetletjih koga v tujini. Vsak četrti prekmurski Slovenec je danes izseljenec. Že to dejstvo nam dovolj glasno govori, kako važno je izseljensko vprašanje Slovenske Krajine. V Združenih državah Severne Amerike živi do 20.000 (z otroki) prekmurskih izseljencev; nad 500 v Braziliji in Argentini. Nekaj jih je tudi v Kanadi. Vsi ti so stalno naseljeni. Potem pa ima Slovenska Krajina izredno veliko število sezonskih izseljencev. To sezonsko daje prekmurskemu izseljenstvu svojevrsten značaj. Letos je bilo okoli 6300 v Franciji in v Slavoniji ter drugod v naši državi okoli 2300 prekmurskih sezonskih delavcev. K temu je treba prišteti še precejšnje število deklet, ki služijo po najrazličnejših krajih naše države.

Razmere, v katerih žive prekmurski izseljenci, niso rožnate. Na najboljšem so še oni, ki so v Združenih državah. Zgodaj so dobili svoje prekmurske izseljenske duhovnike; slovenske šolske sestre poučujejo v njihovi slovenski šoli; imajo svoje župnije in izdajali so v svojem narečju mesečnike in tednike ter koledar. Toda tudi tu se trgajo vedno bolj vezi med njimi in njih ožjo domovino.

Vsi ostali prekmurski izseljenci pa vedno glasneje kličejo po duhovni pomoči in njih socialne razmere postajajo od dneva v dan bolj neznosne in obupne. To dvoje: duhovna oskrba in ustanovitev posebne ustanove, ki naj bi branila njih pravice in zatirala krivice — je nujno, kar morajo dobiti prekmurski izseljenci po vsej božji in človeški pravici!

1. Duhovna oskrba. Sedem let že hodijo prekmurski sezoni v Francijo. Povprečno jih je bilo letno 6 do 8 tisoč, pa svojega izseljenskega duhovnika še niso dobili. Rednega dušnega pastirstva med njimi ni. Raztreseni so po najrazličnejših departementih. Le tu pa tam jih je zbral do 30 skupaj kak slovenski izseljenski duhovnik. A kje so ostali tisoči? Vsaj en duhovnik bi moral vsako leto med nje. Teško delo bo imel: 6000 duš raztresenih po vsej Franciji — to ni malenkost. Na stalnem potovanju bo moral biti! Tudi v Slavonijo je nujno, da gre med prekmurske sezonce vsako leto duhovnik. — Iz Argentine piše J. Hladnik, da bi rabili za ondotne prekmurske izseljence kakega prekmurskega kaplana. »Če se kateri oglasi, pripravljen, da pride sem, potem mu že bomo pripravili pot,« tako piše in vabi. — Torej vsaj trije duhovniki bi morali zdaj priti k prekmurskim izseljencem!

2. Socialna pomoč. Razmere, v katerih žive prekmurski izseljenci v Franciji in Slavoniji, so marsikje vnebovpijoče. Mnogim se gode strašne krivice. To, kar se tu pa tam godi z njimi — je pravo suženjstvo v najslabšem pomenu besede. Medtem, ko evropski »kulturni narodi« odpravljajo suženjstvo v »barbarskih poganskih« krajih, na drugi strani vpeljujejo ali vsaj trpijo hujše suženjstvo v svojem osrčju! Kaj pomaga delavcu izseljencu pogodba, podpisana z ne vem kolikimi podpisi in potrjena z ne vem kolikimi pečati, če se je pa gospodar ne drži! Potem pa naj se le poskusi

tak delavec kje pritožiti, če sploh ve, kam naj se obrne po pomoč! — Neka izseljenka ima v kontraktu napisano, da bo oskrbovala pet krav. Sedaj jih ima devet, zraven še 40 svinj in mnogo perutnine. Vse to delo pa mora opravljati ponoči, ker je ves dan na polju. Spi v nezdravem, nezakurjenem in mokrem stanovanju. Hrana je slaba, tako da je ta delavka že popolnoma oslabela in ravnajo z njo naravnost trdo.

Taki in podobni mnogoštevilni primeri nujno kličejo po taki ustanovi v Slovenski Krajini, kot je Rafaelova družba v Ljubljani in ta se mora ustanoviti že v kratkem. Kako se bo imenovala, je vseeno: ali bo samostojna »družba« ali le »podružnica«. Zato sem tudi predlagal ustanovitev take ustanove na občnem zboru Rafaelove družbe v Ljubljani 26. oktobra letošnjega leta. Predlog je bil soglasno sprejet. Pravila te ustanove ima že v rokah merodajna oblast. Ker upamo, da vsaj mi tu v domovini ne bomo delali po principu »ima vremena«, smemo pričakovati, da bo začela ta ustanova v najbližji bodočnosti že poslovati. »Družba sv. Rafaela« za Slovensko Krajino bo kakor duhovna mati vseh prekmurskih izseljencev. Skrnela bo za njih dušni blagor in telesno dobrobit.

Tak je torej klic Slovenske Krajine slovenski domovini in vsem merodajnim: oskrbitev prekmurskih izseljencev in dušnem oziru in ustanovitev prekmurskega Rafaela. Principa »ima vremena« pa ne maramo! Torej!

—iš—

L. Stanek:

Dom

Domov se vrnem v kmečko kočjo malo in prvo noč kot brodolomec spim, ki morje ga je vrglo na obalo: moj spanec brez skrbi je, ne trpim, življenje golo mi je le ostalo.

Že zgodaj me je mati prebudila, z orodjem v kmečki peči ropota. Dovolj sta duša, se telo spočila, bolezn vsake sta ozdravljena, ki ju v tujini mrzli je morila.

Z ljubeznijo, še krmežljav po sobi predmete tipam: v kotu jaslice, nad mizo plava sveti Duh v podobi, tu rože iz papirja rezane, tam križ, srcé na njem gori v svetlobi.

Za tramom še je dolga šiba presna; na strop prividi v gréhah se gosté — za domišljijo soba je pretresna — v zarezah glave dedov zažive, podoba njih tu diha breztelesna.

Na veke bo živel mi, dedje, duh med vami! Že drugič danes mati me budi, v lončeni skledi dober zajtrk dá mi. Odhajam. V blagoslov me poškrpi. Slovo — beseda težka je med nami!

Dopisnikom „Rafaela“!

Dopisi za prihodnjo številko „Rafaela“ morajo biti v uredništvu do 4. jan. 1937, zato, prosimo, pohitite z dopisi.

Slovenci v Franciji poslušajo radio Ljubljana in se zahvaljujejo za lepe pozdrave

Merlebach, 3. decembra 1936.

Opozorjeni po zadnji številki »Rafaela« in po našem izseljenskem duhovniku, ki nas je še v cerkvi opozoril na radijski večer za izseljence, smo komaj čakali pri aparatih, da slišimo zopet besedo iz domovine. Ker je bila jasna noč, smo takoj vedeli, da ne bomo prav dobro slišali. Sedeli smo v topli kuhinji dve slovenski in ena francoska družina. Izseljenski večer je otvoril Ciril-Metodov zbor s krasnimi pesmimi — nekaj preko 9 (tam 10). Ker sta poslušala pesmi dva navdušena pevca našega daleč naokrog znanega pevskega društva »Triglava«, smo z vso pazljivostjo sledili petju. Takoj v prvi pesmi nam je bilo jasno, da ima imenovani zbor sijajne moči in da mora imeti dobrega dirigenta, njemu in celemu zboru najprisrčnejša naša zahvala! Prvo in drugo pesem smo slišali prav dobro — dasi je neka italijanska postaja neprestano motila oddajo, tretjo pesem (Kdaj Zveličar prišel bo) pa nam je naenkrat »burja« vzela — slišali smo začetek in konec. Četrta nam ni bila prav znana — ko smo jo pa slišali, smo se takoj navdušili zanjo in jo bo naš cerkveni zbor če ne letos — pa drugo leto tudi zapel.

Oglasil se je nato naš priljubljeni vseučiliški profesor g. dr. Slavič. Takoj s pozdravom nas je spravil v dobro voljo: Dober večer! — Bog daj! — Kot bi bili doma, smo odgovorili — Bog daj, Bog daj! Izbornost govori, gospod profesor! Z odprtimi usti in ušesi smo poslušali, da nam ne bi ušla kaka beseda. Ko ste nam govorili o našem dišečem kruhu in belem mleku, so se nam res »sline cedile«, ker tu ni dober ne kruh, ne mleko. Ko ste nam govorili o Izraelcih v Babilonski sužnjosti, smo sklonili glave in s kimanjem potrjevali resničnost vaših besed. Samo ene niste zadeli: Harmonik in citer pa le nismo še obesili na vrbe! Slovenci si z njimi lajšamo tudi v tujini svoje težko življenje. V naši okolici imamo precej dobrih harmonikarjev in citrašev — mnoge restavracije so izključno na naše muzikante navezane. Francozi nas poznajo kot velike ljubitelje petja in glasbe — tako, da pravijo, da Slovenci še umreti ne morejo brez muzike. Prav dobro ste nato, g. profesor, pohvalili Rafaelovo družbo! Ona je vzbudila zanimanje za nas v domovini — za nas stori vse, kar more, zato se ji iz srca zahvaljujemo! G. profesorju, ki je s tako ljubeznjivo govoril z nami — našo posebno, pristržno zahvalo!

Med tem se je nebo pooblačilo, motnje so skoraj prenehale — slišali smo prav dobro zopet Ciril-Metodov zbor, nato pa še drage otročiče, katerim prav tako čestitamo in se jim zahvaljujemo in enako krasnim predvajanjem radijskega orkestra. Vsem, ki so omogočili in kakorkoli sodelovali pri tem večeru, posebno radio oddajni postaji za njeno veliko pozornost do nas, kličemo hvaležni: Bog plačaj! in sporočamo njim in vsem rojakom najlepše pozdrave!

Delavec med delavci.

Širite naš list „Rafael“!

Jože Premrov:

Pesem tujine...

(Konec.)

V.

Mirno in brez večjih sprememb je potekalo Janezu življenje v tujini. Misli so mu vedno uhajale pod rodni krov, zlasti ob lepih jesenskih večerih je bil v duhu vedno doma. S Tonetom sta se včasih pozno v noč razgovarjala in obujala tople spomine, ki so bili posvečeni domačim in znancem. Često sta napisala dolgo in toplo pismo, v katerem je bilo popisano vse, kar jima je ležalo na srcu. V pismu sta priložila tudi bankovec, ki naj bi služil domačim za prvo pomoč.

Skromno sta živela in s tem sta si prihranila precej denarja. Vsak mesec sta poslala v domovino lepo vsoto denarja. Janezov dolg se je vidno krčil. Še nekaj mesecev pa bo rešen mučnih skrbi.

Sklenila sta, da bosta z delom podvojila, da se čimprej Janez reši dolga. Uspelo jima je. Vodja rudnika jima je bil zelo naklonjen. Vedel je, da takih delavcev ne bo zlepa dobil kot sta Janez in Tone, zato jima je dal včasih več denarja ob mesecu, kot pa sta zaslužila.

»Res, slovenske roke so pridne in žilave!« je često dejal, ko jima je štel denar.

Teza priznanja sta bila zelo vesela. Nekega večera, ko sta prijetno kramljala v Tonetovi sobici, je Janez dejal: »Tone, če mi bo sreča mila, bo o božiču naš dolg poravnán in potem grem takoj domov.«

Tone mu je odvrnil: »Če greš ti, potem grem tudi jaz s teboj; sam ne ostane več v jami.«

Stisnila sta si desnici.

Pozno v noč sta legla k počitku.

Drugo jutro, ko sta odhajala na delo, je bil Janez zelo potr. Tone ga je bodril, pa vse ni nič pomagalo. Pri delu v jami je često postal in premišljeval... Njegove misli so bile doma pri materi in očetu. Tako je zahrepenel po domu, da so mu solze zalile oči.

Medtem ko je mislil Janez na dragi dom, so peli stroji svojo divjo pesem...

Tako je pokalo in brnelo po jami, da je bilo Janeza kar groza. Večkrat se je stresel kot šiba na vodi.

Stroji utihnejo. Preplašeni rudarji prisluhnejo.

Silen pok in vrišč! Velikanski sklad premoga se je utrgal in zagrnil dvanajst rudarjev.

Nastal je grozen nemir in jok med delavci. Vodja jih je miril in tolažil, pa ni nič pomagalo. Vsi so bežali proti izhodu.

Ko so se nekoliko pomirili, so se s plašnimi očmi spogledovali.

Tone je iskal Janeza. Ni ga bilo. Stresel se je in kriknil: »Janez, Janez, Janez! Kje si?«

Ko je v jami vse utihnilo, so šli s strahom na kraj nesreče. Kopali so in skušali oteti uboge rudarje. Po večurnem delu se jim je posrečilo, da so odkopali dva rudarja. Po obleki je Tone precej spoznal Janeza.

Janez je bil ves razmesarjen in — mrtev.

Tujina mu je izpila zadnjo kapljico krvi.

Našim tovarišem „Savesarjem“ v premislek!

Francija, 28. novembra 1936.

Odkar so prišli zastopniki društva »Saves« s svojega potovanja v domovino, se razširjajo po Franciji naravnost čarobne vesti: »Cela Jugoslavija je navdušena za »Saves«, Slovenija je bila vsa v zastavah, ko smo prišli, jugoslovanska vlada nam je naročala, da le tako naprej! Kaj takega kot sedaj, še ni videla Slovenija.« V istem tonu je pisan tudi »Glas« št. 14, ki je izšel v Amnévilleu 1. novembra 1936. Z impozantnimi slikami hoče to, kar je pisano v glasilu, tudi potrditi. Da ne bo zmote ne doma, ne v tujini (tu ni tolike nevarnosti), zato je potrebno, da vsa zadevo nekoliko bliže pogledamo.

Mi smo veseli, da so naši tovariši doživeli lepe dneve v domovini — saj smo vsi skupaj potrebni po delu tudi odpočitka in razvedrila! Smešno pa se nam zdi velikansko pretiravanje vsakega dela, ki ga napravi to društvo! V to napako zaide zlasti vodstvo »Savesa« vedno in vedno! Mi radi verjame, da je bilo lepo v domovini, prav je, da se sprejme vsakega, ki pride v domovino, dostojno, prav je, da tudi vlada pozdravi prišleca — toda iz takih dejstev ne smemo sklepati in delati napačnih zaključkov! Da naši tovariši niso vzbudili tako velikansko pozornost kot si zlasti vodstvo domišlja, je razvidno iz dejstva, da so slovenski in

najbrž tudi hrvaški in srbski najbolj ugledni listi sploh molčali o njih! Iz »Glasa« samesa pa je razvidno prav dobro, da je ljudstvo in vlada sprejela prišlece samo tako, kot se spodobi, vse drugo je pretiravanje! Jugoslovanska vlada ni n. pr. nikjer temu društvu izkazala večjo čast kot drugim, nikjer in nikdar izrazila, da je samo to društvo v Franciji kaj dobrega storilo za Jugoslavijo — ali za sorojake, jugoslovanska vlada ni niti nikjer objavila ali izrazila svojo željo, da bi vsa ostala društva (ki jih je samo na ozemlju konzulata v Metzju čez 20!) prenehala in vstopila v imenovano društvo! Jugoslovanska vlada je premodra za to! Če so morda do nebes povzdigovali to društvu kaki prijatelji tega društva, ki morda sede v Ljubljani, Zagrebu ali Belgradu v uradnih prostorih, to pa še ni vlada! In res! V »Glasu« so prav dobro opisani ti prijatelji »Savesa«. To so tisti, ki so v Franciji poznali samo eno društvo, drugo ignorirali, tisti, ki so se redno udeleževali prireditve samo enega društva, druga povabila pa vrgli v koš; to so tisti, ki so povsod protežirali samo člane »Savesa«, pa jih je jugoslovanska vlada prav zaradi neprestanih pritožb glede tega odstavila in poklicala domov! Ogromna večina delavstva v Franciji to dobro ve, zato na izjave teh ne polaga nobene važnosti! Delavstvo sedaj ve,

da ima v Metz u g. generalnega konzula dr. Liča, ki ne dela nobene izjeme in je do vsakega prijazen, ki ne dela izjeme, ki se trudi, da bi vsem ustregel, ki je že v tem času, kar biva tu, podelil nebroj podpor — prav pogosto iz svojega žepa — revnim jugoslovanskim družinam! Isto delavstvo tudi dobro ve, da ima sedaj v Parizu g. ministra dr. Purića, ki prav tako ne dela nobene izjeme med društvi. Tem jugoslovanskim predstavnikom lahko delavstvo mirno zaupa.

Glede velike proslave odkritja spomenika Nj. Vel. kralja Aleksandra na Jesenicah pa moramo pripomniti: Vso zaslugo si lasti društvo »Saves«. Jugoslovanski vladi in javnosti moramo jasno povedati: Vsako jugoslovansko društvo na ozemlju konzulata v Metz bi postavilo morda še lepši spomenik Nj. Vel. blagopokojnemu kralju Aleksandru — preko 20 bi jih lahko društva napravila, ako bi dobivalo vsako društvo mesečno po 10.000 Din od jugoslovanske vlade, kot jih dobi, ne vemo zakaj, društvo »Saves«. In še to lahko zatrdimo, da bi ta spomenik prej plačali, preden bi se z njim hvalili in ne bi ostali še preko 20.000 Din dolžni, kot je sedaj, ko to pišem, dolžno društvo »Saves« za spomenik. Zelo verjetno, da bo morala še banovina priskočiti na pomoč — za sluge pa žanjejo voditelji »Saves«! Prav tako je zanimivo, da si vodstvo tega društva prisvaja kot monopol pravico presojeti, kdo je Jugoslovčan in kdo ni! Ves »Glas« je poln nacionalizma! Krasno! Če bi to ne bile le besede! Tu ne morejo slavospevi nacionalizma, kot ga pojejo nekateri »Savesarji«, nikogar preslepiti, ker so preveč dobro znani ti pevcini in ve vsakdo, da n. pr. nekateri kažejo celo tako svoje navdušenje za svoj rodni jezik, da **prepovedujejo** svojim otrodom hoditi v slovensko šolo, kjer se učijo drugi otroci brati, pisati, peti, zemljepis in zgodovino Jugoslavije, se učijo peti državno himno. Tu, kjer je prilika, naj se pokaže navdušenje za našo domovino, ne pa samo v frazah!

V »Glasu« na strani 6 toži neki A. G. nad neslogo izseljencev v Franciji. Isti podtikava, da izseljenci — seveda tisti, ki niso v »Savesu« — naganjajo demagogijo verske in plemenske politike! Če bi se hotel ta pisec A. G. malo potrkati na prsa in izprašati svojo vest, bi bilo veliko bolj pravilno kot vzdihovati nad neslogo izseljencev. Vsak otrok tu že dobro ve, da se preko 20 društev na ozemlju konzulata v Metz prav dobro razume med seboj, da se med seboj podpirajo, udeležujejo složno raznih predstav in da dela separatizem in kvart edinstvo le društvo z imenom »Saves«. Evo — primer iz najnovejšega časa: V Merlebachu priredi vsako leto na državni praznik ve-

liko proslavo tega praznika in izseljensko nedeljo Jugoslovanska katoliška misija. Na to povabilo se odzovejo vedno vsa društva in tudi sodelujejo vsa društva. Tudi letos so bila vsa pismeno objavljena. Igralci so se že učili krasne drame »Mati«. Kar nenkrat pa je prišel dopis iz Metz za Fr. Journal, da to priredi »Saves«. Vsem je bilo takoj jasno, za kaj gre. Društva so bila užaljena, češ, da se istoveti Jugoslovanska katoliška misija s »Savesom« in so odpovedala udeležbo. Tako delajo neprevidni voditelji sloga med izseljenci! Zanimiva je ugotovitev, da je preko 20 jugoslovanskih društev zadovoljnih z našim nepristranskim g. generalnim konzulom v Metz, zadovoljna so tudi z našimi predstavniki v Parizu in sedanja vlada v Belgradu pridobiva s svojim resnim delom vedno večji ugled — le vodstvo »Saves« ni zadovoljno ne z Metzom, ne s Parizom in ne z Belgradom. Nikomur tu ni znano, da so se še v mesecu septembru tolažili, da bodo volitve to vlado vrgle! Toliko v odgovor »Glasu« ozir. g. A. G., ki skuša spraviti vse druge izseljence v slabo luč — idealnost »Saves« pa povzdigniti.

Ocepek Alojz:

Iz severne Francije v Lurd (Nadaljevanje)

Drugi naših ljudi nismo našli. Na ta dva je naletel naš vodnik po čudnem naključju. Stal je ob votlini in opazil, da nekdo tik pred njim moli lavretanske litanije iz slovenske knjige. Nagovoril ga je in ta mu je povedal, da sta dva in sta kot poljska delavca prišla pred sedmimi meseci v Francijo. Dokler nismo odpotovali, sta ostala med nami.

Vse večje skupine ostajajo v Lurdu povprečno 14 dni in se potem, ko druge prihajajo, vračajo. Z večjimi skupinami prispe tudi mnogo manjših skupin in posameznikov. Koliko ljudi je bilo sedaj v Lurdu, ne morem zapisati; pač pa smo domnevali, da je bilo gotovo nad tristo duhovnikov, ki večji del prispejo z romarji. Zhere se pa v Lurdu včasih tudi do sto tisoč ljudi. Za sprejem vseh teh tujcev je pa mesto že toliko preskrbljeno, da mu niso nikdar v napotje.

Proti osmi uri so se pričeli ljudje odpravljati k zajtrku; med tem pa so še vedno prihajali drugi, tako da je bila cesta vonomer precej napolnjena.

Dočim so se vsi obredi v ranem jutru vršili bolj po tiho, so se sv. maše s petjem pričele proti deseti uri. Najbolj obiskane slovesne sv. maše so pa ob enajsti uri. Videl sem spodnjo cerkev napolnjeno, pred cerkvijo pa gotovo še več ljudi pri drugi sv. maši. Okrog poldneva se šele ljudje izgubijo po mestu, da ostane cerkev do druge ure nekako osamljena. Ob četrty uri je pa že zopet vse napolnjeno in se vrši neka manjša procesija s petjem.

Ob 5. uri je procesija z Najsvetejšim. Takrat privrejo po večini vsi ljudje skupaj. V štirih vrstah se pomikajo. Dve in dve vrsti skupaj, v sredini pa pustijo nekaj prostora. Spredaj stopa običajno okrog 500 mladih žen in deklet, ograjenih s pajcolani, za njimi pa ostali z zastavami. Tik pred sv. Rešnjim Telesom pa stopa okrog sto duhovnikov. Medtem, ko se procesija pomika okrog po vrtu in nad spodnjo cerkvijo, pa privedejo, največ na vozičkih, najmanj kakih 500 bolnikov, ki ob straneh v vrstah čakajo blagoslova. Duhovniki se s sv. Rešnjim Telesom pred vsakim bolnikom ob blagoslovu nekoliko ustavijo. Medtem pa množica ob procesiji stoji in kleči vseokrog in nad cerkvijo.

Nato gredo posamezniki ali skupine k votlini in drugam. Po večerji je pa vsak večer ob pol deveti uri večerna procesija, ki zaključuje celodnevno čiščenje Lurske Gospe.

Ze dobro uro prej se zbirajo ljudje z malimi svečami, na katerih imajo pritrjen papirnat okvir, podoben mali vrecici. Do določene ure se zhere nešteta množica pred votlino. Skupine se vstopijo k procesiji vedno bolj gosto. Večje skupine nosijo pred seboj razsvetljene

Tudi na poročilo radijske oddajne postaje v Ljubljani (ob tri četrti na 9 zvečer našega časa), da je nastopil »Saves« 29. pr. m. pri državni proslavi s 17 zastavami, odgovarjamo, da bi jih nič manj ne prinesla tudi druga društva, ako bi prejemale 10.000 Din mesečne podpore! Druga društva so prinesla ugled Jugoslaviji že nešteto krat ne z zastavami, ampak z resnim kulturnim delom med izseljenci! Za svoje resno delo pa še niso dobila niti eno odlikovanje od naše države, niti zaprosenih kraljevih slik ne morejo dobiti — pa ni kriva tega vlada, ampak nekateri uradniki, katerim ta društva niso pri srcu.

Tovariši v »Savesu«! Vaša pravila z gotovimi spremembami ne bi bila slaba. Imate tudi še člane med seboj, ki obsojajo vse, kar je slabega. Skrbite za vaše dobro ime s tem, da ne boste s pretiravanjem svojih zaslug smešili sebe, da ne boste s potvarjanjem resnice umazali sami sebe. Ostanimo ponižni — ne besede in zastave —, ampak naše resno delo naj nas hvali, pa si ne bomo več tako tuji med seboj.

Delavec med delavci.

napis. Bolj v ospredju se je večinoma pomikal napis Liverpool, za katerim je gotovo stopalo okrog dva tisoč ljudi. Na drugi strani pa razne skupine domačinov in Antverpen.

Takoj, ko smo se pričeli pomikati naprej, se je oglasila iz zvočnikov pesem naše Lurske Gospe, ki je vzpodbujala množice narodov. Vse je prepevalo: »Zvonovi zvonijo, prav milo pojo, častijo preblazeno Lursko Gospo«. V pesmi pa ni bilo popolnega soglasja. Nekateri so dokončali vsako kitico kar par taktov prej, zadnji Ave Marija se je pa vedno zase slišal iz zvočnikov, v katere je pel pred cerkvijo ob malem harmonijom organist. Domačini imajo te pesmi ce 50 kitic, ki so jih prepeli in nato zopet znova začeli. Tako je donela ta pesem, dokler ni sprevod tisočerihi odšel nad cerkvijo, po vsem vrtu do ograje in med zvočniki, pritrjenimi ob straneh na drevesa, na planjavo pred cerkev. Procesija je na prostorni planjavi krožila sem in tja, da je počasi zagostila prostor v vsej širini. Ko so ljudje po večini prispeli pred cerkev, se je oglasila latinska »Credo«, besedilo dobesedno kakor ga pojemo mi pri Missa salve Regina, komponirano pa imajo po svojem okusu, ki nam nikakor ne ustreza. Obe pesmi sta tudi pisani na ovitku pri sveči in ko se že zmrachi, jih vsak lahko zaseduje.

Božični pozdrav izseljencem v Franciji

Bliža se tretji Božič, odkar smo se vrnili v domovino. Nismo vas pozabili, čeprav smo daleč od vas. Naše misli vas nešteto krat obiščejo in se pogovarjajo z vami o prejšnjih lepih dneh.

Preč. msgr. g. Valentinu Zupančiču in vam vsem, dragi prijatelji, želim vesel in lep Božič. Novo leto pa naj vam prinese samo srečo in naj vam izpolni prav vse želje. Upamo, da nam bo dano, da še enkrat z vami skupaj pred božičnim drevečkom zapojemo tisto toplo pesem, ki jo boste peli vi v tujini, mi v domovini, ki pa nam bo vsem enako srčno priklopela iz srca: Sveta noč, blažena noč!...

Takrat, ko jo boste zapeli, se spomnite na nas, ki bomo v duhu z vami.

Minka Arh.

Ljubljana, Ilirska ulica št. 51.
pri g. dr. Blumauerju.

Minister vojske in mornarice je glede vojaške službe naših izseljencev odredil sledeče: Rekruti in vojaški obvezniki — naši državljani, ki stalno ali pa samo začasno žive v inozemstvu, ako ne morejo osebno priti in zastopiti vojni službi, se ne bodo smatrali za vojne begunce, če bodo v predpisanem roku javili našim konzulatom ali poslaništvom potrebne podatke o svojem življenju in pristojnosti. O tej novi naredbi so obveščeni vsi državni predstavniki kraljevine Jugoslavije v inozemstvu.

Kaj delajo naši po svetu

Nemčija

Wanne Eickel. — Citateljem in skrbni Rafaelovi družbi, ki ima vedno odprto srce za svoje rojake v inozemstvu, pošiljam za božične praznike in tudi za Novo leto vdane pozdrave in želimo vsem prav veselo Novo leto. Posebno pa pozdravljam g. profesorja Janka Žagarja, ki nas je obiskal letos o Veliki noči. Bog ga živi!

Andrej Boh, tajnik.

Herne-Holthausen. Slovensko društvo sv. Barbare in Roženvenška bratovščina želita vseni rojakom v domovini in tujini veselo božične praznike in srečno Novo leto 1937. Istotako tudi želimo uredniku in upravnistvu Rafaelove družbe, kateri pa še posebej želimo, da bi si z novim letom pridobila mnogo novih naročnikov, tako da ji bo mogoče v doglednem času povečati list za nekaj strani. Pa tudi mi izseljenci ne smemo pozabiti naše dolžnosti napram »Rafaelu«, da ga podpiramo vsaj s tem, da mu priskrbimo v novem letu čim več novih naročnikov.

Veselo praznike in srečno Novo leto želimo tudi našim državnim zastopnikom, kakor tudi našima duhovnima voditeljema gg. Tensundernu in Fischerju.

Dolinšek Ahacij, Zrebel Franc, Hrovat Anton, Copar Andrej, Mohar Josip, Satler Filip, Omrzel Josip, Orožen Franc I., Kleišar Josip, Vidmar Franc, Jazbinšek Simon, Beuc Anton, Vauhnik Franc, Kodrun Franc, Mlekuš Franc, Ulčar Janez, Ulčar Štefan, Ulčar Anton, Ulčar Jakob, Sever Josip, Lapornik Matija, Vodušek Karel, Vozel Josip, Vozel Jakob, Hirs Anton, Perše Anton, Petz Blaž, Vodenik Josip, Legvart Anton, Orožen Franc II., Kavšek Dominik, Troja Matija, Dunaj Franc, Dežan Franc, Vrus Janez, Orožen Adolf, Ludvik Jakob in Vodušek Henrik.

Klejšar Julijana, Satler Marija, Gole Marija, Kavšek Kristina, Gaberšek Marija, Mohar Antonija, Vodušek Adolfina, Rebernik Suzana, Ašič Jožefa, Sever Marija, Vozel Marija, Ulčar Marija, Recnar Jožefa, Bevc Franciška, Klemenec Ivana, Vozel Terezija, Wagner Augusta, Berlec Marija, Legvart Elizabeta, Hočevar Margareta, Burin Ana, Rebernik Ivana, Dobovišek Ana, Alt Cvetka, Orožen Alojzija, Jazbinšek Uršula, Kavšek Stefanija, Znoj Marija, Ferjančič Franciška in Copar Pavla.

Odbor društva.

Moers-Meerbeck. — Zaradi neugodnega vremena se je v zadnjem času pripetila marsikatera nesreča na cestnem kakor tudi na vodnem prometu. Nič manj pa to neugodno vreme ne vpliva tudi na stare ljudi. 30. oktobra je umrla zasebnica Marija Kranjc, doma iz Ptujске gore, v starosti 70 let. 18. novembra je umrl Blaž Flis, doma iz Galicije pri Celju; pred dvema letoma je obhajal zlato poroko. 22. novembra je preminil v starosti 73 let Franc Gričar, doma iz Cirinka pri St. Rupertu na Dolenjskem; bil je dober katoličan in naročnik »Rafaela«, 24. no-

vembra je šel po večno plačilo naš član Karel Gabrič v 37. letu starosti; imel je hude bolečine zaradi raka, katere pa je vdano prenašal. Pri svojem rudarskem poklicu je izgubil več prstov na roki, kakor tudi desno oko. Priporočamo jih v pobožno molitev in želimo, naj jim bo tuja zemlja lahka, Vsemogočni pa milostljiv sodnik. Ostalim naše sožalje.

Društvo sv. Barbare.

Radio Ljubljana. Hrepenili smo mi izseljenci po domači besedi in domači pesmi. Zelo nas je presenetil lep spored izseljenskega večera. Nestrujno smo čakali napovedovalca iz Ljubljane. Staro in mlado je bilo zbrano. Stare mamece, pa tudi starčki so bili ganjeni od solz nad lepim govorom g. prof. dr. Matije Slaviča; pa tudi Trboveljski slavčki so pokazali svoje znanje. Napovedovalec je omenil tudi naše organizacije ter njih slovesnost v Parizu. Nehote se nam vsilijo misli do kritike in zavidevanja onih organizacij, katere imajo po več kulturnih delavcev med seboj z manjšim številom izseljencev, katere jim je bodisi Rafaelova družba ali pa domovina poslala. Mi v Nemčiji smo bili šele pred tremi meseci deležni tistega materinskega čuta, da nam je poslala domovina prvega učitelja za 50.000 izseljencev. Da pa smo bili vseskozi do danes zelo razočarani nad tem, ker domovina ne najde niti enega slovenskega gospoda duhovnika za Nemčijo. In če trdijo naši izseljenci v Nemčiji, da nas domovina bolj mučehovsko kot pa materinsko ljubi, je upravičeno. Premislite, naši starejši odmirajo, mladina se potaplja v ogromnem tujem morju in tako bo nastalo v nekaj letih, da ne bo več slovenskega življa v Nemčiji, marveč neka brezdomska mešanica. Vi vsi, ki nosite kako odgovornost napram nam, vas prosimo, da nas razumete in da storite svojo dolžnost in ustrežete naši upravičeni želji. Izseljenci iz Nemčije.

Oberhausen. — Neusmiljena bela žena seka s svojo koso v naši sredini. Pokosila nam je zopet dva člana našega društva sv. Barbare in Roženvenške bratovščine. Dne 30. oktobra smo pokopali Marijo Kotnikovo, staro 79 let, doma iz Hudinje. Umrla je za rakom v bolnici in zapustila bolnega moža, ki leži v bolnici v Osterfeldu. Drugi je Andrej Boštjančič, doma iz Tolmina, Sv. Lucija, star 65 let. Pokopali smo ga 25. novembra. Spremili smo ju prav lepo z zastavami in z lepimi vencji. V Nemčiji sta bivala 40 let. Naj v miru počivata v tuji zemlji, ostalim naše iskreno sožalje!

Osterfeld. — Srebrno poroko sta obhajala Jožef Lipovšek in njegova žena Erna, rojena Gubenšek. V Nemčiji bivata 31 let. Oba sta zvesta in dolgoletna člana naših društev. Sprejmita naše najlepše čestitke! Bog vaju naj blagoslovi in ohrani še dolgo let.

Društvo sv. Barbare in Roženvenške bratovščine.

Francija

Našim izseljencem v Parizu in okolici.

Kakor vsi drugi izseljenci tujih narodov, ki imajo tu v Parizu že svoje Katoliške misijone in svoje duhovnike, tako imamo zdaj tudi mi vsaj nekaj svojega. Jugoslovanski škofje so me poslali kot izseljenskega duhovnika v Pariz in okolico in v južne kraje Francije. Za zdaj sem uredil tako, da imamo tudi mi svoj stalni Katoliški misijon in odslej bomo imeli redno vsako nedeljo vsako skupno sveto mašo.

Sveta maša bo vsako nedeljo in praznik ob 8 v armenski kapeli 10 bis rue Thouin, Pariz V, métro Cardinal Lemoine. Pred mašo tudi spovedujem.

Ker mnogo izseljencev želi govoriti s svojim duhovnikom tudi med tednom, sem vsakemu na razpolago na našem kr. poslatištvu, 7, rue Léonce-Reynaud, Paris XVI, in to vsak torek in sredo ves dan in v petek dopoldne. V soboto od 15 do 17 popoldne pa spovedujem v cerkvi, ki je od pariškega nadškofjskega ordinariata posebej določena za tujce. 35, rue de Sèvres,

métro Sèvres-Babylone (égglise des étrangers). Ob četrtkih pa redno obiskujem naše državljane po Parizu in okolici, včasih tudi ob nedeljah.

Pozdrav vsem izseljencem in na svidenje vsako nedeljo!

Ferdinand Kolednik, izseljenski duhovnik.

Merlebach. — S prvim novembrom smo začeli 40 urni delovni teden in smo s to spremembo zelo zadovoljni.

Težko se je ponesrečil Leopold Budnar. Zdravi se v bolnici v Creutzwaldu. Želimo mu, da bi kmalu ozdravel.

V zakonski stan je stopil Janez Senica z domačinko. Vso srečo želimo!

Družini Martina Borovška se je rodila deklica Marija. Ko bo odrasla, bo lahko cerkvena pevka kakor je njena mati.

Audun-le-Tiche. — Naj tudi mi malo napišemo v »Rafaela«, katerega tako radi beremo in skoraj ni slovenske družine, da bi ne bila na-

Blagoslovljen Božič in srečno Novo leto 1937. želi vsem izseljencem in dobrotnikom

»Rafaelova družba«.

ročena na njega. Tiho smo pa res tiho mi Audunari, ker se že več kot eno leto nismo oglašili. Naši sosedje bodo gotovo mislili, da smo pomrli ali pa sli v špansko revolucijo. Res je, da se le malo pozna in še zmiraj lahko zapišemo, da nas je tukaj 80 Slovencev.

Bomo pa danes bolj na široko povedali in sicer, kako je zdaj, ko gospodarijo rdečkarji. Pri nas se je kar čez noč zasukalo. Šest let smo imeli razen nedelje še 1 ali 2 praznika na teden. Letos meseca junija pa kot da bi veter pihnil in odnesel vse praznike v zrak in začeli smo zopet s polno paro kot pred krizo. Ali nam izmučenim rudarjem ni to prineslo nobenega veselja, ker naše trudne kosti potrebujejo počitka. Za vsakega knapa je dosti, da dela pet dni v tednu, posebno pa za tiste, ki se mučijo za vsakdanji kruh že 10 do 15 in do 20 let v zatohli jami. Naše ženske so bile pa zelo dobre volje, ko so zvedele, da ne bo več delavskih praznikov in so nekatero od veselja kar skakale, vriskale in piskale. Mož bo delal vse sile, krize je konec. Sedaj pa pridejo zopet zlati časi nrazaj in bo frankov zadosti, da si bomo laske kodrale in kupile židane kikelce. Nihe ni mislil na draginjo, katere je stala že za petami, tako da danes nič ne pomaga, če zašluzimo nekaj frankov več, kot smo lani. Naj omenim samo nekaj reči, kako je bilo lani drago in kako letos. 1 kg kruha lani 1.30, letos 2.30, 1 liter vina lani 1.60, letos 2.50, kg slanina lani 6, letos 12 frankov. Torej če natančno razsodimo, imamo še vedno krizo in je še gotovo ne bo kmalu konec. Pravijo, da bomo delati na teden 5 dni, plačanih pa dobili šest. Ko to pišem, še ni v veljavi; če bo res, bom pa še poročal. To bi bilo pa posebno dobro za naše krize, da bi se malo poravnali, ko so danes že vsi zviti. Plačani dopust smo tudi že končali. Drugo leto pridemo v rojstni kraj na oddih. Že danes se slišijo govornice: Domov, domov pojdemo na dopust. Možje pravijo, da pojdejo v Jugoslavijo kupit hišice ali posestvo. Žene so pa govorele, da se bodo poklonile Materi božji na Brezjah. A fantje so sklenili, da gredo v domovino po neveste. Prosilci bomo naše gg. vodnike, da bi bilo skupno potovanje bolj pozno v jeseni, tako da bi imeli že Gorenjci hruške, Dolenjci pa grozdje zrelo. Vesel božič vsem rojakom na tujem in v domovini, posebno po onim v Krški dolini.

J. B.

Bruay. — Dragim našim rojakom vljudno sporočamo, da slavi naš vzorni pevski zbor 27. decembra 1936 v dvorani Dibiona v Bruayu desetletnico svojega obstoja.

Resno opozarjamo na zelo obširni spored mešanega zbora in na krasne skladbe največjih ljubiteljev naše zemlje in naših planin. Poje moški zbor, kvartet in dvospevi, zato vljudno vabimo rojake iz vse okolice k čim večji udeležbi.

Želimo obenem veselo božične praznike in srečno Novo leto uredništvu, Rafaelovi družbi, citateljem »Rafaela« in vsem našim rojakom.

Zveza jugoslovanskih rudarskih društev v Severni Franciji.

Stiring-Haberstick. — V nedeljo 15. novembra je Jugoslovansko cerkveno pevsko društvo »Bled«, katerega je ustanovil naš izseljenski duhovnik g. Grims, proslavilo prvo obletnico svojega obstoja. Dopoldne je bila slavnostna petja sv. maša. Popoldne se je vršila slovesnost v Stiringu v dvorani Vallian, ki je bila lepo okrašena. Kot otvoritev proslave je imel lep govor predsednik g. J. Ornik v slovenskem in nemškem jeziku. Jubilejno društvo »Bled« je nastopilo s petjem pod vodstvom g. Rohra in so pokazali lep enoletni napredek. Nastopili so dečki in izvajali govor otroškega spoštovanja do dirigenta pod vodstvom gđ. Marjete Ornik. Nato je povzel besedo g. kaplan Grims in ko je prišel na oder, so ga navzoči pozdravili z glas-

nim in dolgim ploskajem; saj gre v prvi vrsti njemu kot ustanovitelju tega društva ta jubilej. Nastopile so nato deklice in igralce: »Če bi bil kmetič pod vodstvom gđ. Marjete Ornik. Pevsko društvo »Triglave« je zapelo pozdravno pesem in predsednik g. Matko Mlekuš je poklonil društvu »Blede« predsedniški trak ter imel lep govor, nakar se je predsednik g. Ornik v imenu društva prav lepo zahvalil. K besedi se je oglašil tudi predsednik društva »Edinost« v Freimingu g. Moškon in je poklonil v znak bratstva 50 frankov. Govorila sta tudi g. Ivan Simončič in predsednik poljskega pevskega društva »Lutnija«. Na proslavo so prišli tudi člani poljskega skega društva »Lutnija« in poljskega godbenega društva »Echo« ter nastopili z lepim peštem in godbo. Navzoč je bil tudi župan iz Štringa g. Veidig, ki je v govoru poudaril veselje, ko vidi, kako so društva složna in da mu je všeč slovensko petje. Društvu »Blede« je obljubil moralno pomoč. Društvi »Blede« in »Triglave« sta zapeli še nekaj pesmi, nakar se je razvila prosta zabava.

Društvo »Blede«, ki nosi tako lepo ime in ki je imelo že veliko zaprek in je kljub temu na trdni podlagi, naj vam bo v ponos. Bodite složni, ljubite in gojite se naprej lepo in častno

cerkveno petje! Če pojeje v cerkvi, pojeje Bogu na čast in v vašo korist in ponos.

Isti dan sta praznovala zakonca Pisanec, ki sta člana društva »Blede«, svoj srebrni zakonski jubilej. Čestitamo! **Franci iz Merlebacha.**

Lens-Lievin. — Za dan 5. januarja 1937 kličem vse člane društva sv. Barbare na občno zborovanje. Bo volite novega odbora na stanovanju msgr. Valentina Zupančiča ob 5. uri popoldne. Pridite točno! **Predsednik.**

Popravek. Dramatično-pevski odsek je priobčil članek v novembruški številki »Rafaela«, da vprizori 4. decembra Redenškovo narodno igro »Črna žena«. Ker pa se nam je zdelo bolj primerna za ta dan Zakrajškova žaloigra »Za srečo v nesrečo«, smo torej odstopili za ta dan zgoraj navedeno. Priredimo jo pozneje. **Odsek.**

Dramatično-pevski odsek društva sv. Barbare iz Lens-Lievina je pred kratkim vprizoril dramo: »Ljubavi cvet je zamorjen«.

Lens-Lievin. — Vesele božične praznike, srečno in blagoslovljeno Novo leto želimo Rafaelovi družbi, vsem čitateljem »Rafaela« in vsem znanecem v domovini.

Žnidaršič Jože in Amalija, Žnidaršič Franc in Angela.

Belgija

Vsem Slovincem v Belgiji v vednost.

Zadnje čase se je od gotove strani vodila grda borba zoper slovenskega učitelja g. Stovička. Zadeva vam je le predobro znana. Izseljensko poslaništvo v Bruslju sporoča, da se je informiralo pri belgijskih oblasteh o dotični stvari, da pa g. učitelja Stovička ne zadene krivda. Odlučeni delavci so si po izjavi belgijskih oblastih sami krivi neprijetnih posledic svojega delovanja.

Eysden. — Toliko porok, kakor letos, že dolgo nismo imeli. Kar pet parov Slovincem je sprejelo naše zakonski jarem, nekaj se jih pa še pripravlja. Veliko sreče in blagoslova božjega!

V začetku oktobra smo dobili po novem »reglementu« 3 dni plačanega dopusta. Skoraj ves obrat v rudniku je počival, kakor ob času štrajka. Mi smo se pa nekoliko oddahnili.

Eysden. — Dne 29. novembra je bila slovensko blagoslovljena nova cerkev sv. Barbare, zaščitnice rudarjev. Vse narodnosti, kar jih je tukaj, so se slovenski udeležile in tudi mi Slovenci nismo zaostali. Velika in veličastna je ta cerkev. Nekdo jo primerja trdnjavi. Upamo, da bo močna trdnjava, ne sicer proti kanonom, pač pa proti napadam brezverstva. V tej cerkvi se bomo zbirali in črpali novih moči v trdem boju življenja. Obredi blagoslovitve — posvečena bo šele po končni ureditvi junija ali julija prihodnjega leta — so trajali skoraj do ene ure popoldne. Z zanimanjem smo jih spremljali, saj jih je malokdo že videl. Popoldne so pa bili blagoslovljeni štirje zvonovi. Pa menda ne bodo zastoj klicali naših ljudi k službi božji. Ker je vsa slovenskost trajala do poznega popoldneva, izseljenske nedelje nismo posebej praznovali. V duhu smo pa bili pri svojcih v domovini in zvočeč poslušali našo besedo in našo pesem v radiu. Hvaležni smo Rafaelovi družbi, da v domovini že nekaj let vzbujajo zanimanje za nas izseljence.

Kakor vsako leto, pride tudi letos na praznik sv. Stefana popoldne v dvorano Janssen sv. Miklavž, ki bo obdaroval naše otroke. Nekoliko pozno, na njegova torba je neizčrpiljiva, tudi za slovenske otroke bo še nekaj prihranil. Vsi otroci in starši vabljani.

V nedeljo 3. januarja 1937 priredi jugoslovansko društvo sv. Barbare v Eysden v dvorani Janssen igro »Mlinar in njegova hčie«. Ponovno so naši igralci že pokazali, kaj znajo — in znajo mnogo — tudi to pot ne bomo razočarani. Režija je v rokah učitelja g. Stovička, ki je že tolikokrat pokazal svoje odlične zmožnosti.

Na Vseh svetnikov dan popoldne smo pokazali našim rajnim, ki počivajo v tuji zemlji, svojo ljubezen. Vsa društva so sodelovala, da so se grobovi dostojno okrasili. Lučke smo pržgali svojim rajnim, zapeli smo nekaj pesmi in molili za njihov dušni pokoj.

Žalostno se nam zdi, da so se dali nekateri Jugoslovani preslepiti od komunističnih agentov, ki so nabirali prostovoljce in delavce za Španijo. Šest Jugoslovancev, med njimi tudi dva Slovence — eden celo oče petero otrok — se je podalo v negotovo bodočnost. Nehote se spomnimo tistih, ki so pred leti odšli v rdeči raj — Rusijo in se razočarani kot herači zopet vrnili v Jugoslavijo, če se jim je vrnitev sploh posrečila.

Jugoslovansko društvo sv. Barbare v Eysdenu se vsem obiskovalcem prireditev, ki jih je to društvo v tem letu priredilo, iskreno zahvaljuje. S tem, da ste nas posetili, ste pomagali svojemu potrebnemu bratu, saj se porabi ves čisti dobiček za podporo potrebnim članom. Vsakega lahko zadene nesreča in čim trdnejša je podpora blagajna, tem več lahko izplačuje.

Vsem Slovincem želimo blagoslovljene božične praznike in srečno Novo leto.

Winterslag. — Slovensko društvo sv. Barbare se je razpustilo.

Odpušteni so bili trije slovenski družinski očetje od dela na rudniku v Winterslagu. Če

Vlatko Stoviček, ki zelo marljivo deluje kot izseljenski učitelj med našimi rojaki v Belgiji.

so nedolžni, kakor sami zatrjujejo, bo prišla resnica prej ali slej na dan. Če so pa krivi, ja ta odpust trd opomin vsem Slovincem, naj se nikar tako goreče ne zavzamejo za neprijetno akcijo.

Eysden. — Vsak mesec, ko prejmem »Rafaela«, najprej pogledam dopise, ker sem radeveden, kaj delajo naši ljudje po svetu. Vedno je dosti poročil iz vseh delov sveta, vesela in tudi žalostna so, le belgijski koticček je najkrajši, dostikrat ga pa sploh ni. Pa vendar nas je tukaj dosti Slovincem. Posebno pri nas v Eysdenu nismo sami zaspanci, vedno je dosti vsakovrstnih prireditev. Kako pa bi tudi ne? Seveda pevsko društvo »Zvon« je to leto slabo teknovalo, ker ga je spremljala nesreča. Meseca marca je zbolel predsednik Štefan Rogelj. On ni samo predsednik, temveč je tudi izvrsten tenorist. Brez pretiravanja lahko rečem, da se Zvonasi lahko postavijo s svojim tenorjem, ker takega, kot je on, je težko najti med izseljenci.

Tako smo v juniju imeli šele prvo prireditev in sicer spevoigro »Krivavež student«. Kmalu potem smo se zopet pripravljali na drugo igro, katero pa je preprečila smrt.

Ko se je vrnil s počitnic naš izseljenski učitelj g. Stoviček, smo ga vprašali, ako bi hotel prevzeti mesto pevovodje, kar nam je radevedno obljubil. Upamo, da bo tudi on nam vsem v zadovoljnost, saj rad žrtvuje vsako uro svojega prostega časa nam, le škoda, ker imamo mi službo — eni popoldne, drugi popoldne in se čez teden ne moremo skupno udeleževati vaj.

25. oktobra smo imeli vinski trgatve. Obisk je bil zelo zadovoljiv. Na praznik Vseh svetnikov smo se, kakor vsako leto, zbrali v procesijo in šli na pokopališče obiskat naše rajne. Pod našim novim dirigentom smo zapeli tri žalostinke: Vigned, Spomladi vse se veseli in Doberdob. In da ne pozabim povedati, tudi dva nova kamnita spomenika so letos postavili. Enega je dobil pred leti umrl Stefan Stoleker, po rodu iz Konjice na Štajerskem, kupil mu ga je neki njegov rojak, drugi je pa na grobu Lojzeta Hribarja. Sedem društev je stopilo v akcijo za nabiranje prispevkov. Nabralo se je toliko, da so postavili spomenik, kakršnega gotovo ne bo deležen tukaj noben Slovenec več.

Il koncu mojega dopisa želim v imenu pevskega društva »Zvon« vsem Slovincem v domovini in na tujem vesele božične praznike in srečno Novo leto.

Zahvala. Podpisano društvo se najprirčneje zahvaljuje društvom: Jugoslovanskemu podpornemu društvu in Jugoslovanskemu pevskeemu društvu »Slavček« iz Waterscheia, Slovenskemu podpornemu društvu Winterslag, Jugoslovanskemu podpornemu društvu sv. Barbare v Zwartbergu, Jugoslovanskemu društvu sv. Barbare in Jugoslovanskemu podpornemu društvu iz Eysdena za prispevke, ki so jih nabrali med svojimi člani in s tem omogočili postavitev nagrobnega spomenika pokojnemu Hribarju. Hvala vsakemu posameznemu darovalcu in tudi izseljenskem delegatu g. Spahiću, ki se je že v drugič spomnil nas s podporo.

Jugoslovansko pevsko društvo »Zvon«.

Holandija

Lutterade. — Vinsko trgatve je priredilo društvo sv. Barbare dne 11. oktobra in sicer v dvorani g. Driesena. Bila je dobro obiskana. Vsi udeleženci so bili s sporedom zelo zadovoljni; no, pa saj je bilo res prijetno. Naši pevci so zapeli pod vodstvom g. patra Teotima naše lepe slovenske narodne pesmi, naš predsednik g. Kapel F. nam je pa, ko je pozdravil vse navzoče, orisal pomen naše stare tradicije. Pod vinogradom pa so že nestrno čakali pari, da pričuejo veselo rajanje. Obiskal je našo vinsko trgatve med drugimi odličnimi gosti tudi č. g. župnik iz Lindenheuvela. Kljub krizi se je prireditev prav dobro obnesla.

Lutterade. — V bolnici v Sittardu se zdravi 4letni sinček predsednika našega kolesarskega oddelka g. Martinca. Fantku je voz na ulici zlomil nogico.

Lutterade. — Poročila se je gospodična Tezija Volovšek z g. Alojzijem Merharjem iz Belgije. Da bi bilo srečno!

Južna Amerika

Buenos Aires. — To je bilo pa res nekaj lepega v nedeljo 18. oktobra. Tako smo uganili: Po vsej pravici bi moral g. Doktorić slaviti svojo srebrno mašo pod goriskim solncem. Ker pa to ni mogoče, naj jo med svojimi rojaki proslavi tukaj. In smo povedali tako in letake vrgli med ljudi in so rekli: Tedaj pa gotovo pride-mo. In — ali naj bomo brez slavnostnega kosa? To vendar spada zraven. Kar usmiljenkam, v katerih kapeli in zavodu imamo svoje zavetišče na Paternalu, smo se priporočili in so prevzele skrb. Za 70 gostov so pogrnille mize.

Vročina je bila pasja. Toda ljudi to ni ustavilo. Z vseh strani, tudi od daleč so prišli in napolnila se je cerkev. Tudi odpravnik poslov poslaništva dr. Stojanović je prišel. In domala vsa društva. Tudi Ljudski odeli se je odzval-bilu. Lepo se je vršila cerkvena slovesnost. Z lepimi besedami je predstavljal g. Kastelic podobno duhovnika po vzoru preroka Jeremije, trepečega na jeruzalemskih razvalinah...

Pri kosilu je vladalo sijajno razpoloženje. Med gosti so bili domala vsi naši odlični možje in javni delavci. Marsikatero smo rekli in tudi zapeli in bili teh misli, da bi take slovesnosti se praznovali. Tudi zastopnik Hrvaškega katoliškega društva je bil navzoč. In oba patronata sta bila zastopana (namreč p. za fašistične žrtve in za izseljensko zaščito). Najznačilneje pa je to, da so nam zapeli tudi — sokolsko himno. Tudi jugoslovanski Sokol je bil zastopan.

Po večernicah smo pa povabili še »popoldanske« vernike. Saj ti so ravno najbolj vneti za našo stvar, a dopoldne so zadržani. So to največ naša dekleta. Popoldne pridejo zvesto, kadar le morejo in zato je pač nad vse primerno, da so tudi nekoliko deležni skupnega veselja in smo tako še po večernicah malo sedli in smo praznovali tako lepo kot tam doma najlepše zeganje.

Ta dan bo pač ostal vsem v najlepšem spominu. Upamo pa tudi, da bo dal koristne sado-ve za bodočnost slovenskega verskega življenja.

Hladnik Janez.

Buenos Aires. — Vsaj zaradi dobre zabave se v Buenos Airesu ne moremo pritoževati. Kar dežujejo vabila za to ali ono prireditve. Posebno nejevoljni so pismo-noše in pa vratarji, ki jih pismo-noše nadlegujejo z zvonci.

Če bi bili z gospodarske strani tako močni kot smo s prosvetne, ne bi občutili krize, ki nas tako počasi zapuša.

Seveda pa z ozirom na naše slabosti in napa-ke vse to ni preveč. Zabave je že zabave, pač pa nam primanjkuje denarja, ki ga vse tako rado sprejema, in pa časa. Brezposelnim pa manjka samo denarja... V zadnjem mesecu smo imeli kar tri prireditve z večjim programom. KDK »Ljudski odeli« je uprizoril igro »Voda«, Jugoslovansko izseljensko društvo »Ta-

bor« je ponovilo »Skampolo«, ki je prvič zel veliko pohvale, a je bil sedaj malo slabše obisk-an. Ni pa to nič čudnega zaradi tolikih pri-reditev ter si zaradi »finančnih« stisk ter tudi zaradi drugih vzrokov moremo privoščiti le manjših in zanimivejših. Sicer pa so »Laborov« prireditve vedno dobro obiskane.

Slovensko prosvetno društvo I. je postavilo na oder igro »Rožmarin«. Obisk je bil dober ter je bil tudi ostali spored dobro podan. Gojenci zavoda »Lipa«, katerega lastnik je Slovenec, so nastopili z raznimi deklamacijami. Pevski zbor, ki je znan kot eden najboljših, je seveda tudi napravil svoje. Ne dremlejo pa tudi druga naša društva v Argentini. kot v Rosario in Kardobi.

Dan 18. oktobra je bil za nas prav svojevrsen dan. Na Paternalu (v Buenos Airesu), kjer je že, odkar so se Slovenci naselili v Argentini, nekako »slovensko gnezdo« in kjer se je tudi začela prva slovenska služba božja, smo imeli posebno slovesnost.

G. David Doktorić, ki je pred kratkim prispel iz domovine med nas, je obhajal 25 letnico maš-ništa. Srebrni jubilej je že sam na sebi nekaj posebnega, a med izseljenci pa še vse kaj dru-gega, posebno še, kdor najde v tujnini toliko prijateljev in znanec kot g. Doktorić.

Slavnost se je vršila v kapeli kolegija, kjer se je, odkar je prispel med nas g. Hladnik, vršila slovenska služba božja.

Kapela, v kateri je prostora za kakih 700 oseb, se je napolnila.

Poleg odličnih osebnosti naše kolonije, naših javnih delavcev ter zastopnikov društev se je udeležilo svečanosti tudi obojbe našega jugoslo-vanskega poslaništva. Po končani cerkveni slo-vesnosti je bilo skupno kosilo, katerega so pri-pravili jubilaritovi prijatelji in katerega se je udeležilo do 70 oseb. Sledili so razni govori ne-katerih zastopnikov ter jubilaritovih prijate-ljev. Najbolj pomemben pa je bil govor jubi-lanta samega ter pravkar dosepelega odpravni-ka poslov g. Stojanovića. Ne samo, da še ni bilo med nami take svečanosti, temveč tudi še ni bilo nikjer zbranih toliko vplivnih oseb in bi to lahko rodilo prav dober sad, sad skupnosti, ki smo je tako potrebni.

Velikega pomena pa je bila ta slavnost tudi iz nacionalnega ozira.

Mnogi tukajšnji domačini, ki jim ni bilo o naši narodnosti nič ali pa prav malo znanega, so nas radi nazivali »Polacos« ali pa »Rusos« (kakor najslabši ljudje), kakor tudi radi imc-nujejo vse, ki jih ne razumejo. Te dni pa so zvedavo spraševali ter potem govorili »son Eslovenos, Jugosloves« — »son inteligentes, kar je nam vedno v ugled in ponos ter bodo neza-željeni predpriimki zginili.

Anton Podlogar

„Izseljenci slovenski, mati domovina vas vedno ljubi in išče po širnem svetu, ne pozabite njenega klica!“

Jože Podstivniški.

Argentinsko pismo

Buenos Aires, dne 29. septembra 1936.

V soboto sem že praznoval sedmino svo-jegega prihoda in niti vrstice še nisem napisal o novem življenju. Saj mi ni bilo mo-goče prjeti za pero, ko nisem skoro nič sam.

Zadnje pismo sem poslal menda iz Monte-videa. Žal nimam kopije, saj nisem mogel kupiti stroja. Zato ne vem, ali sem vam že sporočil, da sta me v Santosu obiskala na parniku g. Paternost in inž. Kadunc. Spoz-nali smo se po potnem listu, ki sem ga držal v roki. Ustavili smo se tu samo za eno uro in na kopno pismo smeli. Potem

smo se vozili ves dan po zelo razburkanem morju in tako daleč od obale, da je ni bilo videti. Potnikov je bilo zopet zelo malo na krovu. Drugo jutro smo pristali za dve uri v Montevideu, kjer me je obiskal g. D'An-gelo, tast gospoda Kocijančiča, tovarnarja na Viru pri Domžalah. Tako imam še vzdolž vse obale prijatelje. Ko sem se od tega lju-beznivega gospoda poslovil in se povrnil v svojo kabino, sta me čakali dve avionski pošiljki, ena od g. Kastelica iz Lizbone in druga od g. Hladnika iz Buenos Airesa. Prvi mi je javil, da potuje v redu tri dni za menoj na angleškem parniku »Asturias«, da

se mu godi zelo dobro in da je bila v liz-bonski luki pred njegovimi očmi potopljena neka uporniška vojna ladja. Tudi »Asturias« je dobila ob prihodu v luko nekaj stre-lov, ki pa niso bili njej namenjeni. Še bolj vesel sem bil Hladnikove dopisnice, s ka-terio me je prav prisrčno pozdravil in spo-ročil, da me bo z zastopniki naše slovenske kolonije v luki pričakoval. Po pravici pri-znam, da me je nekoliko skrbelo, kako bi se sam znašel kasno zvečer v tujem vele-mestu. Za ta slučaj so me že povabili izredno prijazni patri »Božje besede«, naj grem kar z njimi. Zadnji dan na parniku je nato kmalu potekel med pospravljanjem prtlja-ge. To je najneprijetnejša zadeva na po-tovanju. Od štirih popoldne dalje smo stali na krovu in gledali proti cilju. Argentinsko nebo nam je postalo prijazno. Zjasnilo se je, a treba je bilo po površnike. Že v Rio de Janeiru je bilo razmeroma hladno, tu pa prav tako, kakor pri nas doma spomladi. Pred nami se je solnce nagibalo k zatonu. Na desni in na levi smo videli daleč na obzorju obrežij veletoka Rio de la Plata, ki sta se komaj vidno zoževali. Vožnja je čedalje bolj postajala neprijetnejša, ker se je naša ladja podrsavala po deloma neko-liko preplitvi strugi za take velikanske pla-vajoče zgradbe. Slednjič so se pred nami pričeli dvigati iz ogromne vodne struge obrisi zaželjenega mesta. Prekrasen je bil ta pogled. Zahajajoče solnce je oblivalo silhueto mesta in morju podobno deročo reko z ognjenimi žarki v prekrasnih pre-livajočih se barvah, da smo vsi molče str-meli v to nepopisno krasoto. Ko pa je to nad vse lepo sliko zagnil čim dalje večji mrak, se je zaiskrilo okrog in okrog nas morje nešteti lučice, ki so nam kazale pot proti luki, iz katere so nam prihajala na-proti razna vozila. En parnik nas je že več kilometrov spremljal, pa ni mogel za nami, čeprav so njegovi stroji delovali z vso paro in se je zaradi velike sile v ogromnih va-lovih skoro potapljal. Z njega so pozdrav-ljali naše Olimpijce njih prijatelji s hu-ronskim vpitjem, da bi prekrščali bučanje valov, vetra in strojev. Pred luko sta nas čakala dva vlačilca, »Gigante« in »Colosso«, proti naši ladji sta bila pa ko dve muhi, ki sta nas vlekla proti pomolu. Dolgo je tra-jalo, preden smo pristali. Napenjal sem oči, da bi v nepregledni množici, ki nas je čakala, spoznal znane obraze. Tam na skraj-nem robu zagledam dva duhovnika. Bila sta nemška patra, ki sta čakala naše sopotnike. Kmalu pa se prikaže postava v širokem klo-buku, talarju in pelerini. To ne more biti nihče drugi ko naš prijatelj. Vse vprek so kričali potniki in pričakujoči v španščini razna imena in pozdrave. Pa še jaz pričnem mahati in kričati: »Janez, Janez!« In res je bil mož s pelerino naš ljubi znanec, v tem trenutku še tisočkrat ljubši, gospod Janez Hladnik. Z mahanjem mi je dal znamenje, da me je spoznal in že je hitel k mostiču, da bi me pri izstopu ne zgrešil. Pa še precej časa je trajalo, preden smo prišli z ladje. Ne vem, čigavo veselje je bilo večje ob svidenju, veselje g. Janeza, ki me je sam v tem vele mestu toliko mesecev čakal, ali pa moje po tej dolgi poti. Ko sva se z neča-kinjo še prepričala, da ima na talarju vse knofe, vsaj on je tako zatrjeval, smo v naglici poskrbeli za pregled ročne prtljage in, hajd, proti nekemu višjemu kandelabru,

ki je mohl iz tisočglave množice. Zares, tam so me čakali naši dobri Slovenci. Najrajši bi se bil zjokal, kaj sem jih zagledal — te naše domače, drage obraze, razorane od trdega dela in bridkih skrbi, pa vendar tako ljube. Prišli so zastopniki raznih društev, a vseh nisem videl ta večer, ker so nas v gneči žal zgrešili. Komaj smo si stisnili roke v pozdrav, pa so mene in Fortunato zvesti spremljevalci spravili v avto in kmalu smo bili v hotelu. Prvi večer v tem tujem mestu so mi razveselili in skrajšali gg. Hladnik, Bartol in Lakner.

Drugo jutro, bila je nedelja, so me že vpregli. Kako hodim sedaj ob nedeljah od Paternala, na Saavedro in na Avellanedo maševat, pridigat in blagoslavljat, to boste brali v našem Duhovnem življenju. Ta

tri naša slovenska cerkvena shajališča so eno od drugega zelo oddaljena, kakor da bi imel sv. mašo v Ljubljani in blagoslov popoldne v Domžalah ali celo v Kamniku.

Pa vse bi bilo lepo in dobro, če bi znal tako govoriti v argentinščini ko slovensko in ko bi se spoznal v tem preglušujočem dirindaju prometnih sredstev, podtalnih železnic, omnibusov, tramvajev in kolektivov. Gospoda Janeza kar občudujem, ker z zmagovito gotovostjo jadra v vsej tej strahoviti gneči ljudi, živali in strojev od enega do drugega konca de la cindade. Pomislite, da ima že svoj lastni telefon. Pa kaj šment, če ga kličem, ga ni nikdar doma. Vprežen je že ludo. V torek smo šli v luko naproti gospodu Kastelciu, ki nas je bil tudi zelo vesel, še isti dan je prišel iz Newyorka

novi naš odpravnik poslov dr. Stojanović, ki smo ga šli pozdravit v njegov hotel. Ves svoj čas do sedaj sem uporabil za razne obiske. Bil sem na poslaništvu, kjer me je g. dr. Mišetić zelo priščno sprejel in sem se seznanil z gospodom izseljenskim komisarjem dr. Veljanovičem in z uradništvom. Uredil sem tudi svoje odnošaje do cerkvene oblasti. G. Kastelic me je predstavil Njegovi Eminenci kardinalu nadškofu, ki je bil z nama zelo ljubezniv. Stopil sem že v stik z našimi časnikarji, slovenskimi in hrvaškimi, z različnimi uglednimi našimi inteligenti. Povsod sem našel prijazne obraze in priščne besede. Bog daj, da bi moj prihod v novi svet naše ljudi združil k smotrenemu delu za našo skupnost.

D. Doktorič.

Največja in čisto naša domača zavarovalnica je Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Preleg vseh vrst elementarnega zavarovanja vodi predvsem **življenjska zavarovanja** v najrazličnejših kombinacijah, kakor: za slučaj smrti, smrti in doživetja, za doto, za starostno preskrbo i. t. d.

V posebnem „KARITAS“ oddelku goji pod izredno ugodnimi pogoji ljudska življenjska zavarovanja, za slučaj smrti, za starostno preskrbo in za doto.

Preden sklenete življenjsko zavarovanje, se obrnite po pojasnila in ponudbe na

Vzajemno zavarovalnico v Ljubljani, Miklošičeva c. 19 (v lastni palači).
Podružnice v Splitu, Sarajevu, Beogradu, Zagrebu in Celju; zastopstva v vseh krajih Jugoslavije.

ZADRUŽNA TISKARNA

REG. ZADRUGA Z. O. Z.

V LJUBLJANI

TYRŠEVA (DUNAJSKA) C. 17

Izvršuje lepo in po nizki ceni: reklamne letake, lepake, vabila za prosvetne gledališke odre in koncerte; vizitke, kuverte, tiskovine za urade, hranilnice, posojilnice, trgovine ter vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela

TELEFON 30-67

Vse novice iz domačih krajev izveste najprej in najbolj zanesljivo iz splošno razširjenega tednika

DOMOLJUBA

Izhaja vsako sredo in velja za vse kraje inozemstva polletno 30 Din

Naroča se v upravi **DOMOLJUBA** v Ljubljani

*Prijatelj
izseljencev je*

GLASNIK
presv. Srca Jezusovega

ki obiskuje vsak mesec v velikem številu naše izseljence širom po svetu. — Kjer ga še ne poznate, ga takoj naročite. Ne bo Vam žal! Stane doma 16 Din, za inozemstvo protivrednost 25 Din (v tuji valuti)

Vsak naročnik dobi brezplačno v dar koledar, lepe silke in mesečno prilogo Bengalski Misijonar

Pišite takoj na naslov: Uprava „GLASNIKA“, Ljubljana, Zrinjskega cesta 9 (Jugoslavija, Slovenija)